

Materiał pomocniczy nr 1 CELE I ZADANIA SZKOŁY

1. PODSTAWA PROGRAMOWA

Źródło: Załączniki do rozporządzenia
Ministra Edukacji Narodowej
z dnia 23 grudnia 2008 r.
(Dziennik Ustaw z dnia 15 stycznia 2009 r. Nr 4, poz. 17)

Załącznik nr 1- fragment

PODSTAWA PROGRAMOWA WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO DLA PRZEDSZKOLI, ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH ORAZ INNYCH FORM WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego opisuje proces wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz inne formy wychowania przedszkolnego w równej mierze pełnią funkcje opiekuńcze, wychowawcze i kształcące. Zapewniają dzieciom możliwość wspólnej zabawy i nauki w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych.

Celem wychowania przedszkolnego jest:

- 1) wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształtowanie czynności intelektualnych potrzebnych im w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji;
- 2) budowanie systemu wartości, w tym wychowywanie dzieci tak, żeby lepiej orientowały się w tym, co jest dobre, a co złe;
- 3) kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek;
- 4) rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, które są niezbędne w poprawnych relacjach z dziećmi i dorosłymi;
- 5) stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych;
- 6) troska o zdrowie dzieci i ich sprawność fizyczną; zachęcanie do uczestnictwa w zabawach i grach sportowych;
- 7) budowanie dziecięcej wiedzy o świecie społecznym, przyrodniczym i technicznym oraz rozwijanie umiejętności prezentowania swoich przemyśleń w sposób zrozumiały dla innych;
- 8) wprowadzenie dzieci w świat wartości estetycznych i rozwijanie umiejętności wypowiedzenia się poprzez muzykę, małe formy teatralne oraz sztuki plastyczne;
- 9) kształtowanie u dzieci poczucia przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej) oraz postawy patriotycznej;
- 10) zapewnienie dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej.

Cele te są realizowane we wszystkich obszarach działalności edukacyjnej przedszkola.

W każdym z obszarów podane są umiejętności i wiadomości, którymi powinny wykazywać

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

się dzieci pod koniec wychowania przedszkolnego.

[...]

Załącznik nr 2- fragment

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Kształcenie ogólne w szkole podstawowej tworzy fundament wykształcenia – szkoła łagodnie wprowadza uczniów w świat wiedzy, dbając o ich harmonijny rozwój intelektualny, etyczny, emocjonalny, społeczny i fizyczny. Kształcenie to dzieli się na dwa etapy edukacyjne:

- 1) I etap edukacyjny, obejmujący klasy I-III szkoły podstawowej – edukacja wczesnoszkolna;
- 2) II etap edukacyjny, obejmujący klasy IV-VI szkoły podstawowej.

Celem kształcenia ogólnego w szkole podstawowej jest:

- 1) przyswojenie przez uczniów podstawowego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyki, dotyczących przede wszystkim tematów i zjawisk bliskich doświadczeniom uczniów;
- 2) zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystywania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;
- 3) kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Do najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w trakcie kształcenia ogólnego w szkole podstawowej należą:

- 1) czytanie – rozumiane zarówno jako prosta czynność, jako umiejętność rozumienia, wykorzystywania i przetwarzania tekstów w zakresie umożliwiającym zdobywanie wiedzy, rozwój emocjonalny, intelektualny i moralny oraz uczestnictwo w życiu społeczeństwa;
- 2) myślenie matematyczne – umiejętność korzystania z podstawowych narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz prowadzenia elementarnych rozumowań matematycznych;
- 3) myślenie naukowe – umiejętność formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa;
- 4) umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w języku obcym, zarówno w mowie, jak i w piśmie;
- 5) umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, w tym także dla wyszukiwania i korzystania z informacji;
- 6) umiejętność uczenia się jako sposób zaspokajania naturalnej ciekawości świata, odkrywania swoich zainteresowań i przygotowania do dalszej edukacji;
- 7) umiejętność pracy zespołowej.

Jednym z najważniejszych zadań szkoły podstawowej jest kształcenie umiejętności posługiwania się językiem polskim, w tym dbałość o wzbogacanie zasobu słownictwa uczniów. Wypełnianie tego zadania należy do obowiązków każdego nauczyciela.

Ważnym zadaniem szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym. Nauczyciele powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych, na zajęciach z różnych przedmiotów.

Realizację powyższych celów powinna wspomagać dobrze wyposażona biblioteka szkolna, dysponująca aktualnymi zbiorami, zarówno w postaci księgozbioru, jak i w postaci zasobów multimedialnych. Nauczyciele wszystkich przedmiotów powinni odwoływać się do zasobów

biblioteki szkolnej i współpracować z nauczycielami bibliotekarzami w celu wszechstronnego przygotowania uczniów do samokształcenia i świadomego wyszukiwania, selekcjonowania i wykorzystywania informacji.

Ponieważ środki społecznego przekazu odgrywają coraz większą rolę zarówno w życiu społecznym, jak i indywidualnym, każdy nauczyciel powinien poświęcić dużo uwagi edukacji medialnej, czyli wychowaniu uczniów do właściwego odbioru i wykorzystania mediów.

Ważnym zadaniem szkoły podstawowej jest także edukacja zdrowotna, której celem jest kształtowanie u uczniów nawyku dbałości o zdrowie własne i innych ludzi oraz umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu.

W procesie kształcenia ogólnego szkoła podstawowa kształtuje u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej.

W rozwoju społecznym bardzo ważne jest kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji. Szkoła podejmuje odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji.

Wiadomości i umiejętności, które uczeń zdobywa w szkole podstawowej opisane są, zgodnie z ideą europejskich ram kwalifikacji, w języku efektów kształcenia¹⁾. Cele kształcenia sformułowane są w języku wymagań ogólnych, a treści nauczania oraz oczekiwane umiejętności uczniów sformułowane są w języku wymagań szczegółowych.

Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez:

- 1) szkolny zestaw programów nauczania, który uwzględniając wymiar wychowawczy, obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego;
- 2) program wychowawczy szkoły obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym;
- 3) program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym.

Szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły oraz program profilaktyki tworzą spójną całość i muszą uwzględniać wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela.

Obok zadań wychowawczych i profilaktycznych nauczyciele wykonują również działania opiekuńcze odpowiednio do istniejących potrzeb.

Szkoła oraz poszczególni nauczyciele podejmują działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości. Uczniom z niepełnosprawnościami, w tym uczniom z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, nauczanie dostosowuje się ponadto do ich możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się.

[...]

Załącznik nr 3 - fragment

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA GIMNAZJÓW I SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH, KTÓRYCH UKOŃCZENIE UMOŻLIWIA UZYSKANIE ŚWIADECTWA DOJRZAŁOŚCI PO ZDANIU EGZAMINU MATURALNEGO

Po ukończeniu szkoły podstawowej uczeń kontynuuje kształcenie ogólne na III i IV etapie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

edukacyjnym. III etap edukacyjny realizowany jest w gimnazjum, zaś IV etap edukacyjny realizowany jest w szkole ponadgimnazjalnej.

Kształcenie ogólne na III i IV etapie edukacyjnym, choć realizowane w dwóch różnych szkołach, tworzy programowo spójną całość i stanowi fundament wykształcenia, umożliwiając zdobycie zróżnicowanych kwalifikacji zawodowych, a następnie ich późniejsze doskonalenie lub modyfikowanie, otwierając proces kształcenia się przez całe życie.

Celem kształcenia ogólnego na III i IV etapie edukacyjnym jest:

- 1) przyswojenie przez uczniów określonego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyk;
- 2) zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;
- 3) kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Do najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w trakcie kształcenia ogólnego na III i IV etapie edukacyjnym należą:

- 1) czytanie – umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania tekstów, w tym tekstów kultury, prowadząca do osiągnięcia własnych celów, rozwoju osobowego oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa;
- 2) myślenie matematyczne – umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym;
- 3) myślenie naukowe – umiejętność wykorzystania wiedzy o charakterze naukowym do identyfikowania i rozwiązywania problemów, a także formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa;
- 4) umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w językach obcych, zarówno w mowie, jak i w piśmie;
- 5) umiejętność sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno - komunikacyjnymi;
- 6) umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
- 7) umiejętność rozpoznawania własnych potrzeb edukacyjnych oraz uczenia się;
- 8) umiejętność pracy zespołowej.

Jednym z najważniejszych zadań szkoły na III i IV etapie edukacyjnym jest kontynuowanie kształcenia umiejętności posługiwania się językiem polskim, w tym dbałości o wzbogacanie zasobu słownictwa uczniów. Wypełnianie tego zadania należy do obowiązków każdego nauczyciela.

Ważnym zadaniem szkoły na III i IV etapie edukacyjnym jest przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym. Nauczyciele powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
Rozwoju
Edukacji

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

z różnych źródeł, z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych, na zajęciach z różnych przedmiotów.

Realizację powyższych celów powinna wspomagać dobrze wyposażona biblioteka szkolna, dysponująca aktualnymi zbiorami, zarówno w postaci księgozbioru, jak i w postaci zasobów multimedialnych. Nauczyciele wszystkich przedmiotów powinni odwoływać się do zasobów biblioteki szkolnej i współpracować z nauczycielami bibliotekarzami w celu wszechstronnego przygotowania uczniów do samokształcenia i świadomego wyszukiwania, selekcjonowania i wykorzystywania informacji.

Ponieważ środki społecznego przekazu odgrywają coraz większą rolę, zarówno w życiu społecznym, jak i indywidualnym, każdy nauczyciel powinien poświęcić dużo uwagi edukacji medialnej, czyli wychowaniu uczniów do właściwego odbioru i wykorzystania mediów.

Ważnym celem działalności szkoły na III i IV etapie edukacyjnym jest skuteczne nauczanie języków obcych. Bardzo ważne jest dostosowanie zajęć do poziomu przygotowania ucznia, które uzyskał na wcześniejszych etapach edukacyjnych.

[...]

Szkoła powinna też poświęcić dużo uwagi efektywności kształcenia w zakresie nauk przyrodniczych i ścisłych – zgodnie z priorytetami Strategii Lizbońskiej. Kształcenie w tym zakresie jest kluczowe dla rozwoju cywilizacyjnego Polski oraz Europy.

Ważnym zadaniem szkoły na III i IV etapie edukacyjnym jest także edukacja zdrowotna, której celem jest rozwijanie u uczniów postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi oraz umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu.

W procesie kształcenia ogólnego szkoła na III i IV etapie edukacyjnym kształtuje u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej.

W rozwoju społecznym bardzo ważne jest kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji. Szkoła podejmuje odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji.

Wiadomości i umiejętności, które uczeń zdobywa na III i IV etapie edukacyjnym opisane są, zgodnie z ideą europejskich ram kwalifikacji, w języku efektów kształcenia. Cele kształcenia sformułowane są w języku wymagań ogólnych, a treści nauczania oraz oczekiwane umiejętności uczniów sformułowane są w języku wymagań szczegółowych.

Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez:

- 1) szkolny zestaw programów nauczania, który uwzględniając wymiar wychowawczy, obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego;
- 2) program wychowawczy szkoły, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym;

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

3) program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym.

Szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły oraz program profilaktyki tworzą spójną całość i muszą uwzględniać wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela.

Szkoła oraz poszczególni nauczyciele podejmują działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości. Nauczanie uczniów z niepełnosprawnościami, w tym uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, dostosowuje się do ich możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się.

Na III i IV etapie edukacyjnym wymaga się od uczniów także wiadomości i umiejętności zdobytych na wcześniejszych etapach edukacyjnych.

Strategia uczenia się przez całe życie wymaga umiejętności podejmowania ważnych decyzji – poczynając od wyboru szkoły ponadgimnazjalnej, kierunku studiów lub konkretnej specjalizacji zawodowej, poprzez decyzje o wyborze miejsca pracy, sposobie podnoszenia oraz poszerzania swoich kwalifikacji, aż do ewentualnych decyzji o zmianie zawodu.

Łącznie III i IV etap edukacyjny zapewniają wspólny i jednakowy dla wszystkich zasób wiedzy w zakresie podstawowym. Na IV etapie edukacyjnym możliwe jest ponadto kształcenie w zakresie rozszerzonym o istotnie szerszych wymaganiach w stosunku do zakresu podstawowego.

Na IV etapie edukacyjnym przedmioty mogą być nauczane w zakresie podstawowym lub w zakresie rozszerzonym:

1) tylko w zakresie podstawowym – przedmioty: *wiedza o kulturze, podstawy przedsiębiorczości, wychowanie fizyczne, edukacja dla bezpieczeństwa, wychowanie do życia w rodzinie, etyka*;

2) w zakresie podstawowym i w zakresie rozszerzonym:

a) *język polski, język obcy nowożytny na poziomie IV.1, matematyka, język mniejszości narodowej lub etnicznej oraz język regionalny – język kaszubski*; uczeń realizuje zakres podstawowy albo zakres rozszerzony (wymagania szczegółowe dla zakresu rozszerzonego obejmują także wszystkie wymagania szczegółowe dla zakresu podstawowego);

b) *historia, wiedza o społeczeństwie, geografia, biologia, chemia, fizyka, informatyka*; uczeń obowiązkowo realizuje zakres podstawowy (zakres rozszerzony stanowi kontynuację

3) tylko w zakresie rozszerzonym – przedmioty: *historia muzyki, historia sztuki, język łaciński i kultura antyczna, filozofia*.

Szkoła ma obowiązek zadbać o wszechstronny rozwój każdego ucznia i dlatego dla uczniów, którzy wybierają kształcenie w zakresie rozszerzonym z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych przewidziany jest dodatkowo przedmiot uzupełniający *historia i społeczeństwo*, który poszerza ich wiedzę w zakresie nauk humanistycznych oraz kształtuje postawy obywatelskie. Natomiast dla uczniów, którzy wybierają kształcenie w zakresie rozszerzonym z przedmiotów humanistycznych przewidziany jest dodatkowo przedmiot uzupełniający *przyroda*, który poszerza ich wiedzę w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Szkoła ma obowiązek przygotować uczniów do podejmowania przemyślanych decyzji, także poprzez umoliwianie im samodzielnego wyboru części zajęć edukacyjnych. Dlatego na III i IV etapie edukacyjnym uczniowie mogą wybrać przedmioty uzupełniające:

- 1) na III etapie edukacyjnym – *zajęcia artystyczne* oraz *zajęcia techniczne*;
- 2) na IV etapie edukacyjnym – *zajęcia artystyczne* oraz *ekonomia w praktyce*.

Załącznik nr 4- fragment

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH

Celem edukacji w zasadniczej szkole zawodowej jest przygotowanie uczniów do uzyskania kwalifikacji zawodowych, a także, jak w przypadku innych typów szkół, do pracy i życia w warunkach współczesnego świata. Poza kształceniem zawodowym, zasadnicza szkoła zawodowa ma za zadanie wyposażyć uczniów w odpowiedni zasób wiedzy ogólnej, która stanowi fundament wykształcenia, umożliwiając zdobycie podczas dalszej nauki zróżnicowanych kwalifikacji zawodowych, a następnie ich późniejsze doskonalenie lub modyfikowanie. Kształcenie ogólne w gimnazjum i w szkole ponadgimnazjalnej, w tym także w zasadniczej szkole zawodowej, otwiera proces kształcenia się przez całe życie.

Celem kształcenia ogólnego w zasadniczej szkole zawodowej jest:

- 1) przyswojenie przez uczniów określonego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyk;
- 2) zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;
- 3) kształtowanie postaw uczniów warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Do najważniejszych umiejętności zdobywanych w trakcie kształcenia ogólnego w zasadniczej szkole zawodowej należą:

- 1) czytanie – umiejętność zrozumienia, wykorzystania i refleksyjnego przetworzenia tekstów, w tym tekstów kultury, prowadząca do osiągnięcia własnych celów, rozwoju osobowego oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa;
- 2) myślenie matematyczne – umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym;
- 3) myślenie naukowe – umiejętność wykorzystania wiedzy o charakterze naukowym do identyfikowania i rozwiązywania problemów, a także formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody lub społeczeństwa;
- 4) umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w językach obcych;
- 5) umiejętność sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjnymi i komunikacyjnymi;
- 6) umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
- 7) umiejętność rozpoznawania własnych potrzeb edukacyjnych oraz uczenia się;
- 8) umiejętność pracy zespołowej.

W zasadniczej szkole zawodowej kontynuowane jest kształcenie umiejętności posługiwania się językiem polskim, w tym dbałości o wzbogacanie zasobu słownictwa uczniów.

Wypełnianie tego zadania należy do obowiązków każdego nauczyciela.

Ważnym zadaniem zasadniczej szkoły zawodowej jest przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym. Nauczyciele powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

z różnych źródeł, z wykorzystaniem technologii informacyjnych, na zajęciach z różnych przedmiotów.

Realizację powyższych celów powinna wspomagać dobrze wyposażona biblioteka szkolna, dysponująca aktualnymi zbiorami, zarówno w postaci księgozbioru, jak i w postaci zasobów multimedialnych. Nauczyciele wszystkich przedmiotów powinni odwoływać się do zasobów biblioteki szkolnej i współpracować z nauczycielami bibliotekarzami w celu wszechstronnego przygotowania uczniów do samokształcenia i świadomego wyszukiwania, selekcjonowania i wykorzystywania informacji.

Ponieważ środki społecznego przekazu odgrywają coraz większą rolę, zarówno w życiu społecznym, jak i indywidualnym, każdy nauczyciel powinien poświęcić dużo uwagi edukacji medialnej, czyli wychowaniu uczniów do właściwego odbioru i wykorzystania mediów.

Ważnym celem działalności zasadniczej szkoły zawodowej jest skuteczne nauczanie języków obcych. Bardzo ważne jest dostosowanie zajęć do poziomu przygotowania ucznia, które uzyskał on na wcześniejszych etapach edukacyjnych.

Zajęcia z języka obcego nowożytnego w zasadniczej szkole zawodowej mogą być realizowane na dwóch poziomach:

- 1) poziom IV.0 – dla początkujących;
- 2) poziom IV.1 – w zakresie podstawowym dla kontynuujących naukę.

Szkoła powinna też poświęcić dużo uwagi efektywności kształcenia w zakresie nauk przyrodniczych i ścisłych – zgodnie z priorytetami Strategii Lizbońskiej. Kształcenie w tym zakresie jest kluczowe dla rozwoju cywilizacyjnego Polski oraz Europy.

W procesie kształcenia ogólnego zasadnicza szkoła zawodowa kształtuje u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej.

W rozwoju społecznym bardzo ważne jest kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji. Szkoła podejmuje odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji.

Wiadomości i umiejętności, które uczeń zdobywa w zasadniczej szkole zawodowej, opisane są, zgodnie z ideą europejskich ram kwalifikacji, w języku efektów kształcenia. Cele kształcenia sformułowane są w języku wymagań ogólnych, a treści nauczania oraz oczekiwane umiejętności uczniów sformułowane są w języku wymagań szczegółowych.

Działalność edukacyjna zasadniczej szkoły zawodowej jest określona przez:

- 1) szkolny zestaw programów nauczania, który uwzględniając wymiar wychowawczy, obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego;
- 2) program wychowawczy szkoły, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym;
- 3) program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym.

Szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły oraz program profilaktyki tworzą spójną całość i muszą uwzględniać wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela.

Szkoła oraz poszczególni nauczyciele obowiązani są do podejmowania działań mających na

celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości. Uczniom z niepełnosprawnościami, w tym uczniom z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, nauczanie dostosowuje się ponadto do ich możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się.

W zasadniczej szkole zawodowej wymaga się od uczniów także wiadomości i umiejętności zdobytych na wcześniejszych etapach edukacyjnych.

[...]

2. USTAWA O SYSTEMIE OŚWIATY

USTAWA

**z dnia 7 września 1991 r.
o systemie oświaty**

(Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206, z 2012 r. poz. 941 i 979, z 2013 r. poz. 87, 827, 1191, 1265, 1317 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 7 i 290)

**ogłoszono dnia 2 grudnia 2004 r.
obowiązuje od dnia 25 października 1991 r.**

historia od dnia 21 czerwca 1996 r.

Oświata w Rzeczypospolitej Polskiej stanowi wspólne dobro całego społeczeństwa; kieruje się zasadami zawartymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także wskazaniem zawartymi w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Konwencji o Prawach Dziecka. Nauczanie i wychowanie - respektując chrześcijański system wartości - za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 1. System oświaty zapewnia w szczególności:

- 1) realizację prawa każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej do kształcenia się oraz prawa dzieci i młodzieży do wychowania i opieki, odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju;
- 2) wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny;

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- 3) możliwość zakładania i prowadzenia szkół i placówek przez różne podmioty;
  - 4) dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej;
  - 5) możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami;
  - 5a) opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi przez umożliwianie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych;
  - 6) opiekę nad uczniami szczególnie uzdolnionymi poprzez umożliwianie realizowania indywidualnych programów nauczania oraz ukończenia szkoły każdego typu w skróconym czasie;
  - 7) upowszechnianie dostępu do szkół, których ukończenie umożliwia dalsze kształcenie w szkołach wyższych;
  - 8) możliwość uzupełniania przez osoby dorosłe wykształcenia ogólnego, zdobywania lub zmiany kwalifikacji zawodowych i specjalistycznych;
  - 9) zmniejszanie różnic w warunkach kształcenia, wychowania i opieki między poszczególnymi regionami kraju, a zwłaszcza ośrodkami wielkomiejskimi i wiejskimi;
  - 10) utrzymywanie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach;
  - 11) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o zasadach zrównoważonego rozwoju oraz kształtowanie postaw sprzyjających jego wdrażaniu w skali lokalnej, krajowej i globalnej;
  - 12) opiekę uczniom pozostającym w trudnej sytuacji materialnej i życiowej,
  - 13) dostosowywanie kierunków i treści kształcenia do wymogów rynku pracy;
  - 13a) kształtowanie u uczniów postaw przedsiębiorczości sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym;
  - 14) przygotowywanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia;
  - 15) warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego;
  - 16) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych.
- [...]

Materiał pomocniczy nr 2. Precyzowanie listy wartości

„Gdy następuje zjednoczenie wokół wspólnych wartości i wspólnych celów, zwykli ludzie osiągają niezwykle rezultaty.”

ĆWICZENIE – precyzowanie listy wartości. Praca w grupach

INSTRUKCJA: Poniższa lista wartości (wraz z ich opisami) to lista wartości pewnej firmy.

WYZNAWANE WARTOŚCI

1. MORALNOŚĆ

- Prowadzić interesy uczciwie, z myślą zarówno o rynku, jak i klientach.
- Zapewnić uczciwe i równe traktowanie pracowników.
- Dostarczać pełnych i dokładnych informacji udziałowcom.
- Przędować w społeczności praktykowaniem wyznawanych wartości.

2. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

- Poznawać oczekiwania klienta i wypełniać na czas zobowiązania.
- Okazywać szacunek wszystkim pracownikom i ich ideom.
- Wypełniać zobowiązania wobec udziałowców.
- Zachęcać pracowników do udziału w pracach na rzecz społeczności.

3. DOCHODOWOŚĆ

- Dostarczać klientom wysokiej jakości produkty po opłacalnych kosztach.
- Zachęcać robotników do przejawiania inicjatyw i otwierać przed nimi szanse.
- Przynosić udziałowcom rozsądny dochód.
- Przyczyniać się do wzmocnienia społeczności.

ZADANIE

1. WSPÓŁPRACA
2. SZACUNEK
3. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

to wartości pewnej szkoły uzgodnione przez wszystkie podmioty jej społeczności (nauczyciele, uczniowie, rodzice, AiO, dyrektor)

Opiszcie je konkretnymi codziennymi działaniami w szkole przedstawicieli danej grupy, której reprezentantami jesteście (nauczyciele, uczniowie, rodzice, AiO, dyrektor).

Źródło: Ken Blanchard: Zarządzanie przez wartości. Studio Emka 1998

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Materiał pomocniczy nr 3. Po co szkole potrzebna jest wizja. Wizja, misja, wartości

Grupa 1

PLACÓWKA: GIMNAZJUM w peryferyjnej dzielnicy Bydgoszczy, 260 uczniów

Blokowisko, różnorodna struktura społeczna- od średniozamożnych rodzin do rodzin dysfunkcyjnych – na skraju ubóstwa. W rejonie szkoły jest osiedle domków jednorodzinnych, jednak niewiele dzieci zamieszkałych na nim uczęszcza do gimnazjum. Wśród mieszkańców dość duży wskaźnik osób zatrudnionych w pobliskich zakładach drobiarskich, niezbyt dobrze zarabiających i pracujących w systemie zmianowym, jednak ze stałym źródłem dochodów. Niestety jest też procent (ok. 5 %) osób bez zatrudnienia, utrzymujących się z pomocy socjalnej.

Spory procent „blokatorów”- młodzieży bez prawidłowych wzorców oraz motywacji do nauki, jednak przewaga uczniów średnich. Spory procent rodzin niepełnych.

Większość – czyli mieszkańcy bloków zamieszkują ten rejon od lat 80- tych, mieszkańcy osiedla domków – od niedawna (ok. 2005 roku)

Średnie wyniki egzaminów (nieco niższe od średniej miasta, wynoszą 23,1). Młodzież z rejonu, niewielki procent uczniów z miejscowości na obrzeżach miasta.

Szkoła nie wyróżnia się niczym szczególnym ani w znaczeniu pozytywnym, ani negatywnym, choć w ostatnich latach zanotowano niewielki ale stały z roku na roku spadek wyników egzaminów.

Szkoła nie ma imienia.

Dość dobra baza dydaktyczna. Pracownia językowa, biologiczno- chemiczna, sala gimnastyczna i boisko wielofunkcyjne.

GRUPA 2

PLACÓWKA: SZKOŁA PODSTAWOWA we wsi w gminie Kartuzy (średnio ok. 16, 4 uczniów na oddział).

[Wieś kaszubska](#), położona w [województwie pomorskim](#), w [powiecie kartuskim](#), w [gminie Kartuzy](#) na obrzeżach [Kaszubskiego Parku Krajobrazowego](#). Na południe od niej w górnym biegu [Łeby](#) znajduje się ustanowiony w 1972 r. rezerwat przyrody [Staniszewskie Źdroje](#). Znajduje się tu również placówka [Ochotniczej Straży Pożarnej](#).

[W latach 1975-1998](#) miejscowość położona była w [województwie gdańskim](#).

Miejscowość stara (pisemne informacje o niej pochodzą z czasów krzyżackich), ale tradycje pomału zamierają. Wieś posiada znaczne różnice wysokości od 133 do 213 m. n.p.m. Według informacji z 1565 roku leżała na dobrych leśnych glebach. Cała wieś spłonęła w 1569 roku. W czasie powstania styczniowego wieś bardzo się nim interesowała i je popierała.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Szkoła niewielka, typowo wiejska, wszyscy się znają. Słaba baza dydaktyczna, zwłaszcza w zakresie techniki informatycznej.

Uczniowie słabo zmotywowani do nauki (nie ma takich tradycji rodzinnych). Nie bardzo wierzą w swoje możliwości edukacyjne. Również rodzice w większości nie widzą w nauce większej wartości.

W szkole nie ma większych trudności wychowawczych. Przeważają dzieci z rodzin bardzo tradycyjnie pojmujących wychowanie, pełnych. Ludność rolnicza, część utrzymuje się z agroturystyki. Większość dzieci ma duże obowiązki w domu. Do szkoły uczęszczają też uczniowie z okolicznych – jeszcze mniejszych wiosek.

GRUPA 3

PLACÓWKA: SZKOŁA PODSTAWOWA z klasami integracyjnymi we Wrocławiu. 170 uczniów.

Mała, peryferyjnie położona placówka. Wszystkie klasy są integracyjne- wraz z dziećmi zdrowymi uczęszczają do nich uczniowie z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego- przede wszystkim z zaburzeniami zachowania (Zespołem Aspergera, Downa, autyzmem, ADHD).

W szkole pracuje kreatywna, zaangażowana kadra. Udało mi się zgromadzić zespół ludzi z pasją traktujących swoją pracę. Nauczyciel chętnie podnosi swoje kwalifikacje, uczestniczą w różnorodnych szkoleniach i działaniach na rzecz edukacji.

Specyfiką małej placówki jest fakt, że uczy w niej po jednym nauczycielu danego przedmiotu. Nauczyciele przedmiotowcy nie mają kontaktu wewnątrz szkoły z kolegami uczącymi tego samego przedmiotu.

Środowisko zróżnicowane. Obok ludzi zamożnych zamieszkujących nowe domy jednorodzinne lub kilkunordzinne, spory procent rodzin ubogich (zamieszkujących stare poniemieckie domki letniskowe), często z problemem alkoholowym, niewydolne wychowawczo. W pobliżu nie ma bloków wielorodzinnych. Wszyscy się znają, Szkoła funkcjonuje trochę jak placówka wiejska. Jest też położona nieco na uboczu Wrocławia, otoczona przez zielone tereny nad rzeką (na boisko przychodzą sarny i dziki).

Baza średnia (stary budynek „tysiąclatka”), piękny teren zielony należący do szkoły oraz nowoczesne boisko wielofunkcyjne i plac zabaw.

Dzieci integracyjne dowożone z całego miasta. Szkoła odnosi spore sukcesy w zakresie nauczania dzieci ze specyficznymi problemami edukacyjnymi.

GRUPA 4

PLACÓWKA: GIMNAZJUM w Wołominie, 230 uczniów

Wołomin – [miasto](#) w [woj. mazowieckim](#), siedziba [powiatu wołomińskiego](#) i [gminy miejsko-wiejskiej Wołomin](#). [W latach 1975-1998](#) miasto administracyjnie należało do [woj. warszawskiego](#).

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
Rozwoju
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Według danych z 30 czerwca 2012 r. miasto miało 37 528 mieszkańców.

Wołomin należy do [aglomeracji warszawskiej](#). Położony jest 20 [km](#) od centrum [Warszawy](#) na linii kolejowej do [Białegostoku](#) (dwie stacje w Wołominie).

Miasto z tradycjami. Wołomin otrzymał prawa miejskie 4 lutego 1919 r., na mocy dekretu Naczelnika RP [Marszałka Józefa Piłsudskiego](#), który jest honorowym obywatelem miasta. W roku 1920 w okolicach Wołomina na polach Ossowa doszło do kluczowych walk [bitwy warszawskiej](#). Samo miasto stało się świadkiem nieudanej próby zdobycia go przez [bolszewików](#) 13 sierpnia 1920 roku. Po I wojnie światowej zakończono budowę kościoła w stylu neogotyckim, a w 1924 roku erygowano [parafię pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej](#).

Gimnazjum jest uważane za elitarne. Środowisko ludzi zamożnych, najczęściej pracujących w Warszawie. Dobre wyniki to m.in. skutek dużej liczby zajęć dodatkowych opłacanych przez rodziców (poza szkolnych).

Problemy wychowawcze – „kult wartości materialnych”, duża rywalizacja na tym tle wśród uczniów. Rodzice roszczeniowi, raczej nie interesują się szkołą o ile nie sprawia kłopotów im oraz ich dzieciom. Natomiast nie szczędzą wsparcia finansowego. Szkoła doskonale wyposażona.

Materiał pomocniczy nr 4

Jak zorganizować badanie jakości pracy szkoły, czyli ustalanie profilu szkoły.

1. PRZYGOTOWANIA:

a) Osoby przygotowujące przeprowadzenie profilu szkoły przygotowują harmonogram przebiegu profilu. Umieszczają w nim: daty wszystkich spotkań, miejsce spotkania, osoby odpowiedzialne za przebieg poszczególnych etapów, planowana liczba osób na danym spotkaniu.

b) Zwołanie zebrania informacyjnego. W zebraniu uczestniczyć powinni: dyrektor szkoły, dwóch nauczycieli, przewodniczący samorządu szkolnego i drugi uczeń, którego wybierze przewodniczący, przewodniczący rady rodziców i inny rodzic oraz dwóch przedstawicieli administracji i obsługi szkoły (sekretarka, woźny itd.).

b) Przeprowadzenie spotkania

Należy zadbać, aby spotkania odbywały się z zachowaniem dyskrecji i szeroko rozumianego bezpieczeństwa uczestników. Trzeba również ustalić termin zbiorczej dyskusji o profilu szkoły (dyskusji panelowej). Można również opracować pisemną instrukcję dla uczniów i rodziców dotyczącą spotkań poszczególnych grup.

2. ETAP PIERWSZY:

Zebrania czterech grup fokusowych: rodziców, uczniów, nauczycieli i pracowników administracji i obsługi. Każda z grup umawia się wtedy, kiedy jest jej najwygodniej i spotyka w ustalonym terminie. Dyrektor zapewnia salę na spotkanie. Każde spotkanie przebiega według schematu:

a) Omówienie mapy szkoły.

Rozdajemy formatkę do profilu szkoły. Przedstawiciele grupy, którzy brali udział w spotkaniu przygotowawczym wyjaśniają mapę szkoły (4 obszary – efekty pracy szkoły; nauczanie i uczenie się, wychowanie; szkoła w środowisku; zarządzanie szkołą) i zadanie grupy. *Opcjonalnie ćwiczenie: W parach uczestnicy określają co, to dla nich znaczy dobra szkoła. Każda para zapisuje dwa – trzy zdania na osobnych przyklepnych karteczkach (po jednym zdaniu). Pary łączą się w czwórki i wspólnie decydują, w którym miejscu na mapie szkoły przykleić daną karteczkę (z cechą dobrej szkoły).*

Dyskusja na temat obszarów.

Uczestnicy przyglądają się mapie szkoły i dyskutują o tym, jak wygląda sytuacja w naszej szkole w każdym obszarze i dziale oraz znajdują uzasadnienie (dlaczego tak uważają). Jeśli grupa jest duża, można podzielić ją na podgrupy (4-6 osób), w których odbędzie się dyskusja, a następnie wspólnie ustalić wnioski. Należy pamiętać o wyborze dwóch osób, które zapiszą wszystkie istotne argumenty!

c. Ustalenie profilu w grupie fokusowej.

Wszyscy uczestnicy spotkania dyskutują i ustalają ostateczny wynik profilu (wybrana osoba nanosi kropki na mapę). Należy rozważyć wszystkie argumenty i zapisać je. W razie nie możliwości uzgodnienia jednego profilu, grupa przygotowuje więcej plakatów z profilami.

d. Wybór reprezentantów grupy (2-3 osoby) do dyskusji panelowej o profilu szkoły.

Osoby wybrane na reprezentantów grup nie muszą być wybrane ani demokratycznie, ani statystycznie. W grupie uczniowskiej nie musi być samorząd szkolny, a w grupie rodziców nie musi być przedstawiciel rady rodziców. Do grupy uczniów warto powołać zarówno uczniów dobrych, jak i mających trudności w nauce. Ważne, aby były to osoby dostatecznie odważne, aby wyrazić swoją opinię. Powinny to być osoby, które mają coś do powiedzenia na temat szkoły i które ukażą słuchaczom perspektywę reprezentowanej przez siebie społeczności.

e. Przygotowanie i wywieszenie plakatu w ustalonym wcześniej miejscu w szkole.

Czas dla całej społeczności szkolnej na przyjrzenie się plakatom grup (około tygodnia). Etap pierwszy w uzasadnionych przypadkach może zostać skrócony.

2. **ETAP DRUGI: Panel - spotkanie wszystkich grup razem** (albo przedstawicieli, jeśli grupy są bardzo liczne).

a) Przygotowanie i prezentacja plakatów.

Plakaty grup fokusowych zostają powieszono koło siebie. Oprócz tego wszystkie wyniki zostają naniesione na jeden plakat /wyniki każdej z grup zostają zaznaczone innym kolorem/, dzięki czemu widać podobieństwa i różnice w ocenie tego samego zjawiska.

b) Rozpoczęcie spotkania. Omówienie wszystkich wyników grup fokusowych.

Dyrektor lub osoba wyznaczona do prowadzenia panelu rozpoczyna spotkanie, wyznaczając kolejność wypowiedzi. Każdy dział omawiany jest osobno. Przedstawiciele grup przedstawiają i uzasadniają swoje stanowisko (miejsce postawionych kropek), pomagając sobie wcześniej opracowanymi przez grupę argumentami. *Opcjonalnie: Po każdej rundce miejsce na komentarze, wątpliwości, pytania.*

Jeśli grupa dyskutujących jest zbyt liczna, można zrobić stół panelowy, przy którym będzie toczyła się dyskusja, a reszta osób będzie przysłuchiwała się dyskusji panelowej i ew. pomagała swoim przedstawicielom (należy opracować zasady, według których miałyby się to odbywać).

d. Określenie mocnych i słabych stron szkoły.

Uczestnicy wybierają działy, w których ocena wszystkich grup jest wysoka. Ustalają, jakie są mocne strony szkoły.

e. Stworzenie wspólnego dokumentu – Nasze mocne strony i nasze słabe strony – dyrektor wykorzystuje ten dokument do formułowania silnych i słabych stron/można wykorzystać go także do tworzenia planu ewaluacji wewnętrznej szkoły.

Opracowano na podstawie materiału Centrum Edukacji Obywatelskiej:
(http://www.ceo.org.pl/sites/default/files/news-files/iaa_mat7_instrukcja_do_profilu.pdf).

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OSRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Materiał pomocniczy nr 5. Moja szkoła i jej otoczenie.

Analiza otoczenia dalszego		
	Aspekt:	Wyzwania:
Jakie są najważniejsze wyzwania społeczno-kulturowe dla mojej szkoły?	ekonomiczny	1. 2. 3.
	prawny	1. 2. 3.
	polityczny	1. 2. 3.
	technologiczny	1. 2. 3.
	społeczny	1. 2. 3.
	demograficzny	1. 2. 3.
	międzynarodowy	1. 2. 3.
	naturalny	1. 2. 3.
Analiza otoczenia bliższego		
Co jest sukcesem twojej szkoły, a co przeszkadza ci we współpracy z interesariuszami?	interesariusze wewnętrzni	1. 2. 3.
	interesariusze zewnętrzni	1. 2. 3.

Analiza potencjału organizacyjnego szkoły		
	Aspekt:	Co jest silną stroną, a co słabą stroną? (opis)
Jakie widzisz silne a jakie mocne strony w poszczególnych aspektach?	ogólne relacje z otoczeniem	1. 2. 3.
	techniki organizacji i zarządzania pracą szkoły	1. 2. 3.
	sposoby organizacji procesów uczenia się	1. 2. 3.
	sposoby kształtowania komunikacji wewnętrznej	1. 2. 3.
	sposoby kształtowania komunikacji zewnętrznej	1. 2. 3.
	planowanie	1. 2. 3.
	zarządzanie ludźmi	1. 2. 3.
	gospodarowanie majątkiem trwałym	1. 2. 3.
	efekty pracy szkoły	1. 2. 3.

Materiał pomocniczy nr 6. Moja szkoła i jej otoczenie.

Wypisz zagadnienia, które wynikają z powyższej analizy oraz celów i zadań szkoły (Ustawa o systemie oświaty, podstawa programowa, Statut). Określ wartość zagadnień.

L.p.	Zagadnienie	Ogólna ocena
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

20		
----	--	--

Przykładowe zagadnienia

L.p.	Zagadnienie	Ogólna ocena
1	w szkole wdraża się wnioski wynikające z analizy wyników kształcenia	
2	w szkole stwarza się klimat sprzyjający wprowadzaniu innowacji i eksperymentów pedagogicznych	
3	duża konkurencja na rynku nauczycieli przedmiotów przyrodniczych	
4	mała wiedza uczniów i rodziców na temat zapisów statutu szkoły i innych dokumentów programowych	
5	migracje na terenie miasta	
6	nie wszyscy nauczyciele są zaangażowani w organizowanym przez szkołę doskonaleniu	
7	nowatorskie doświadczenia nauczycieli są promowane przez szkołę	
8	obniżający się poziom zamożności społeczeństwa	
9	osiągnięcia nauczycieli są upowszechniane w szkole i poza nią	
10	system motywacyjny stosowany w szkole jest znany i akceptowany przez nauczycieli	
11	szkoła zapewnia nauczycielom możliwość korzystania z bieżącej literatury pedagogicznej	
12	uczestnictwo w programach finansowanych przez Unię Europejską	
13	uczniowie uzyskują dobre wyniki w testach zewnętrznych	
14	w szkole nie istnieje plan doskonalenia wewnętrznego nauczycieli	
15	w szkole podejmuje się próby planowania strategicznego i tworzenia jej wizji	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Materiał pomocniczy nr 7. Macierz TOWS/SWOT

I. Proszę określić wzajemny wpływ wszystkich zagadnień zgodnie, stosując do oceny wzajemnego wpływu skalę 0-3:

- nie wpływa (nie przeszkadza) - 0
- wpływa (przeszkadza) słabo - 1
- wpływa (przeszkadza) średnio - 2
- wpływa (przeszkadza) znacznie - 3

Pytania:

Czy szansa (O) potęguje siłę (S)?

Czy szansa (O) pozwala przewyciężyć słabość (W)?

Czy zagrożenie (T) osłabia siłę (S)?

Czy zagrożenie (T) potęguje słabość (W) ?

		SIŁY								SŁABOŚCI							
		S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	M	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	M
SZANSE	O1					5											
	O2																
	O3				3												
	O4																
	O5																
	O6																
	O7																
ZAGROŻENIA	T1																
	T2																
	T3																
	T4																
	T5																
	T6																
	T7																

II. Proszę zsumować wartości liczbowe w każdej z ćwiartek. W której ćwiartce suma powiązań ma największą wartość?

Materiał pomocniczy nr 7 a Macierz TOWS/SWOT

I. Proszę określić wzajemny wpływ wszystkich zagadnień zgodnie, stosując do oceny wzajemnego wpływu skalę 0-3:

- nie wpływa (nie przeszkadza) - 0
- wpływa (przeszkadza) słabo - 1
- wpływa (przeszkadza) średnio - 2
- wpływa (przeszkadza) znacznie - 3

Pytania:

Czy siła (S) pozwala wykorzystać szansę (O)?

Czy siła (S) pozwala przewyciężyć zagrożenie (T)?

Czy słabość (W) prowadzi do utraty szansy (O)?

Czy słabość (W) wzmocni niekorzystne oddziaływanie zagrożenia (T)?

		SZANSE								ZAGROŻENIA							
		O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	M	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	M
SIŁY	S1																
	S2																
	S3																
	S4																
	S5																
	S6																
	S7																
SŁABOŚCI	W1																
	W2																
	W3																
	W4																
	W5																
	W6																
	W7																

II. Proszę zsumować wartości liczbowe w każdej z ćwiartek. W której ćwiartce suma powiązań ma największą wartość?

Materiał pomocniczy nr 8. Strategie rozwoju szkoły

Proszę zapoznać się z poniższymi opisami strategii rozwojowych szkoły.

Strategia agresywna (maxi-maxi): polega na maksymalnym wykorzystaniu synergii występującej pomiędzy silnymi stronami i szansami w otoczeniu. Jest to strategia silnej ekspansji i zdwywersyfikowanego rozwoju. Działania charakterystyczne dla tej strategii to :

- ✓ Aktywne wykorzystywanie pojawiających się szans,
- ✓ Wzmacnianie pozycji na rynku,
- ✓ Przejmowanie organizacji o podobnym profilu,
- ✓ Koncentracja zasobów na konkurencyjnych produktach.

Strategia konserwatywna (maxi-mini): polega na minimalizowaniu negatywnego wpływu otoczenia poprzez wykorzystanie potencjału organizacji. Działania charakterystyczne dla tej strategii to:

- ✓ Selekcja usługi edukacyjnej,
- ✓ Segmentacja (podział) rynku,
- ✓ Redukcja kosztów,
- ✓ Ulepszanie produktów konkurencyjnych,
- ✓ Rozwój rynków,
- ✓ Rozwój usługi edukacyjnej,
- ✓ Wchodzenie z nową usługą edukacyjną na nowe rynki.

Strategia konkurencyjna (mini-maxi): polega na eliminowaniu słabych stron oraz budowaniu jej siły przez wykorzystanie istniejących szans. Działania charakterystyczne dla tej strategii to:

- ✓ Powiększanie zasobów finansowych,
- ✓ Ulepszanie procesu dostarczania usługi edukacyjnej,
- ✓ Redukcja kosztów,
- ✓ Usprawnienie organizacji,
- ✓ Inwestowanie w utrzymanie zdolności konkurencyjnej.

Strategia defensywna (mini-mini): polega na zapewnieniu przetrwania przez minimalizowanie wpływu słabości jak i zagrożeń ze strony otoczenia. W innej sytuacji strategia ta powinna prowadzić do wyciągnięcia maksymalnych korzyści przed likwidacją. Działaniem charakterystycznym dla tej strategii jest przede wszystkim redukcja kosztów.

Jaką strategię rozwoju można zaproponować mojej szkole? Jakie działania należy podjąć, aby realizować wskazaną strategię? Proszę zaproponować po 1 działaniu w perspektywie 1 roku, 3 lat, 5 lat.

Działanie:

Perspektywa 1 roku -

Perspektywa 3 lat -

Perspektywa 5 lat -

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
Rozwoju
EDUKACJI

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Materiał pomocniczy nr 9. Cele SMART

Poniżej zapisano 5 celów. Proszę zweryfikować, czy spełniają one poszczególne kryteria SMART. Jeśli cel spełnia dane kryterium, należy wpisać w odpowiednie pole 'T', jeśli nie 'N', jeśli trudno jednoznacznie stwierdzić – '?' . W przypadku jeśli któreś z kryteriów nie jest jednoznacznie spełnione należy odpowiednio przereagować cel i wpisać go w wierszu poniżej.

L.p.	Cel	S	M	A	R	T
1	Nauczyciele w bieżącym roku szkolnym poświęcili więcej czasu na samodoskonalenie, tak by poznać zasady efektywnego przygotowania uczniów do egzaminów zewnętrznych.					
L.p.	Cel	S	M	A	R	T
2	50% nauczycieli zmobilizowało jak największą liczbę uczniów z klas drugich do wypełnienia ankiet i opracowania zebranych wyników za pomocą przygotowanego w ramach koła zainteresowań formularza.					
L.p.	Cel	S	M	A	R	T
3	Nauczyciel informatyki, w ciągu 3 tygodni, przygotował samodzielnie ankietę dotyczącą wykorzystania przez nauczycieli szkoły tablicy interaktywnej.					
L.p.	Cel	S	M	A	R	T
4	Wszyscy nauczyciele przygotowali w ciągu 7 dni sprawozdanie z realizacji zadań dydaktyczno-wychowawczych w minionym półroczu (wzorem lat ubiegłych).					
L.p.	Cel	S	M	A	R	T
5	Wzbogacenie oferty edukacyjnej szkoły, w wyniku czego nastąpi pełna realizacja podstawy programowej.					

Materiał pomocniczy nr 10. Planowanie z przyszłości

Opcja strategiczna			
Cel strategiczny			
Cel operacyjny			
Działania			
Grupa docelowa działania			
Realizatorzy działania			
Czas			
Potrzebne zasoby			
Rezultaty (kryteria sukcesu)			

Materiał pomocniczy nr 11. Planowanie ewaluacji strategii

Przedmiot ewaluacji	Strategia rozwoju szkoły
Wartość(i) ewaluacji	
Pytania badawcze	
Źródła i metody zbierania danych	
Harmonogram ewaluacji	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIWERSYTET
JAGIELLONSKI
W KRAKOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOLECZNY

Materiał pomocniczy nr 12. Sprawozdanie z nadzoru

28.08.2012 r.

SPRAWOZDANIE Z PRACY SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR W ROKU SZKOLNYM 2011/2012

W roku szkolnym 2011/2012 naukę w szkole rozpoczęło 132 uczniów i uczennic w 7 oddziałach (oraz 24 „zerówkowiczów”). W ciągu roku szkolnego odeszło dwoje dzieci (zmiana miejsca zamieszkania).

1.09.2011 r. otworzyliśmy dwie klasy I-integracyjne, tak więc oprócz klasy V wszystkie są integracyjne. Naukę w naszej placówce rozpoczęło i kontynuowało 26 uczniów i uczennic z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym 25 w klasach integracyjnych, 1 w warunkach edukacji włączającej, trzem uczniom zorganizowaliśmy nauczanie indywidualne na terenie szkoły – zgodnie z orzeczeniem PPP.

Wyniki klasyfikacji rocznej:

Oceny z zachowania:

OCENA	KLASA IV	KLASA V	KLASA VI	RAZEM
<i>wzorowa</i>	5	7	7	19
<i>bardzo dobra</i>	11	3	5	19
<i>dobra</i>	4	2	2	8
<i>poprawna</i>	1	8	0	9
<i>nieodpowiednia</i>	0	2	4	6
<i>naganna</i>	0	0	0	0

Dzieci chętnie uczęszczają na wszelkie zajęcia organizowane przez szkołę, są aktywne na zajęciach. W wyniku zeszłorocznej ewaluacji poszerzyliśmy i zmodyfikowaliśmy ofertę zajęć pozalekcyjnych. Poprzez udział szkoły w projekcie „Indywidualizacja nauczania w klasach I-III” zyskaliśmy dodatkowe zajęcia z języków obcych (angielski, niemiecki), logopedię, zajęcia rozwijające uzdolnienia i zainteresowania, socjoterapeutyczne.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Nasi uczniowie chętnie podejmują również samodzielne inicjatywy- nowością w tym roku szkolnym były „słodkie środy” zorganizowane przez SU- uczniowie aktywnie włączyli się w pozyskiwanie funduszy na potrzeby szkoły i SU(pomoce, wydawanie gazetki).

Oceny z przedmiotów:

OCENY	KLASA IV	KLASA V	KLASA VI	RAZEM
<i>celująca</i>	56	31	60	147
<i>bardzo dobra</i>	117	83	76	276
<i>dobra</i>	50	66	58	174
<i>dostateczna</i>	29	35	25	89
<i>dopuszczająca</i>	0	27	8	35
<i>niedostateczna</i>	0	0	0	0
<i>średnia</i>	4,8	4,23	4,68	4,56

Zadowolająca jest wysoka średnia klas IV-VI (4,56- wyższa w stosunku do zeszłego roku – 4,4). Zaniepokoił natomiast wzrost ocen dopuszczających (35, a weszłym roku 17). Zaś w dalszym ciągu (już od wielu lat) nasi uczniowie nie otrzymują ocen ndst.- co jest efektem sprawnie działającego systemu wsparcia (odrabianie lekcji w szkole, zajęcia wyrównawcze, indywidualne wyrównywanie braków, system dostosowań monitorowany przez ped. wspomagających).

Analizując wnioski z ewaluacji (poniżej) doszliśmy, że przyczyną wzrostu liczby ocen dopuszczających (głównie są to oceny uczniów kl. V) są uwarunkowania społeczne (brak wsparcia w domu, nieprawidłowe wzorce- nie docenianie przez rodzinę rangi nauki i w związku z tym brak motywacji). Ponadto zebranie się w jednej klasie dużej ilości uczniów z podobnymi uwarunkowaniami społecznymi nie sprzyja stworzeniu atmosfery szacunku dla nauczania i zachęty do poprawy wyników, czy rozwijania umiejętności. Klasa V została otoczona szczególną opieką nauczycieli, pedagoga i psychologa.

W roku szkolnym 2011/2012 zdecydowaliśmy się na przeprowadzenie jednej, ale bardzo obszernej i ważnej ewaluacji, z obszaru EFEKTY DZIAŁALNOŚCI DYDAKTYCZNEJ, WYCHOWAWCZEJ I OPIEKUŃCZEJ ORAZ INNEJ DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
Rozwoju
Edukacji

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Cel ewaluacji :

Ocena wyników kształcenia.

Poniżej przedstawiam wnioski z w/w ewaluacji:

Cel ewaluacji: Ocena wyników kształcenia.	
Sposób prezentacji wyników ewaluacji: omówienie na radzie pedagogicznej	
OPIS PRZEDMIOTU EWALUACJI OBSZAR 1.EFEKTY DZIAŁALNOŚCI DYDAKTYCZNEJ, WYCHOWAWCZEJ I OPIEKUŃCZEJ ORAZ INNEJ DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ WYMAGANIE 1.1 Wyniki kształcenia systematycznie ulegają poprawie.	
WYNIKI EWALUACJI	
Co robimy dobrze	Co jest naszym problemem do rozwiązania
<ul style="list-style-type: none"> • Nasza ocena subiektywna możliwości uczniów pokrywa się z obiektywną oceną opracowaną na bazie sprawdzianów i diagnoz. • Dobrzy uczniowie systematycznie poprawiają wyniki kształcenia lub utrzymują się na bardzo wysokim poziomie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa wyników kształcenia uczniów słabszych. .
Co proponujemy zrobić, żeby poprawić pracę szkoły	
<ul style="list-style-type: none"> • Aktywizowanie uczniów, • zwiększenie motywacji uczniów. • Zwiększenie częstotliwości rozmów indywidualnych z rodzicami (na temat motywowania dzieci, sposobów przygotowywania się do lekcji, odrabiania zadań domowych). • Zachęcenie uczniów do korzystania z pomocy nauczycieli (konsultacje grupowe, indywidualne, odrabianie lekcji w szkole). • Przy każdej okazji podnoszenie rangi nauki w życiu. 	

Tematyka kontroli:

1. Prowadzenie dokumentacji pracy świetlicy.
  2. Wybór podręczników szkolnych:
- kryteria,

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
Rozwoju
EDUKACJI

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- jak często są zmieniane,
  - dostosowanie do podstawy programowej,
  - prawidłowość zapisu w szkolnym zestawie podręczników,
  - prawidłowość informowania rodziców i uczniów o szkolnym zestawie podręczników.
3. Realizacja obowiązku szkolnego przez dzieci pięcio i sześćioletnie:
- monitorowanie,
  - usprawiedliwianie nieobecności- ich przyczyna,
  - procedury i ich skuteczność w przypadku nie spełniania.

WNIOSKI Z PRZEPROWADZONEJ KONTROLI:

- Dokumentacja pracy świetlicy prowadzona jest prawidłowo. W tym roku szkolnym wprowadzono dodatkowe sposoby dokumentacji uczestnictwa dzieci ze świetlicy na zajęciach dodatkowych- co ułatwia kontrolę ich obecności. Ulepszono procedury dotyczące odprowadzania i przyprowadzania dzieci do świetlicy przez nauczycieli.
- Dobór podręczników prowadzony jest właściwie. Nauczyciele dbają o to, aby nie zmieniać ich zbyt często (podręczniki dla klas IV- VI zakupione są do szkoły, by dzieci nie musiały ich nosić). Przy doborze n-le biorą pod uwagę ich dostosowanie do realizacji podstawy programowej i „przyjazność” dla dzieci. W odpowiednim terminie zwracają się do dyrektora szkoły z podaniem o umieszczenie podręczników w szkolnym zestawie na następny rok.
- Szkolny zestaw podręczników jest prowadzony zgodnie z przepisami, czytelny.
- Rodzice są informowani o podręcznikach potrzebnych dziecku poprzez wręczenie każdemu uczniowi spisu podręczników do następnej klasy pod koniec bieżącego roku szkolnego. Spisy te są umieszczane na stronie internetowej szkoły, zawieszane na tablicy ogłoszeń w szkole oraz dostępne w sekretariacie szkoły (również przez całe wakacje). Na prośbę rodziców przesyłane drogą mailową.
- Szkoła monitoruje obowiązek szkolny sześćo- i pięcioletników zamieszkałych w rejonie. Nauczyciel przedszkola systematycznie sprawdza frekwencję na zajęciach i zgłasza do pedagoga, jeśli dziecko niepokojąco dużo zajęć opuszcza. W tym roku szkolnym przyczyną była choroba dziecka.

DOSKONALENIE NAUCZYCIELI

Kadra pedagogiczna stale podnosi swoje kwalifikacje. Nauczyciele szkolą się bardzo chętnie, ponieważ zawsze brakuje nam środków na doskonalenie (duża liczba chętnych), aktywnie wyszukują bezpłatnych szkoleń o tematyce nas interesującej organizowanych przez np. organizacje pozarządowe.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jednakże brakuje przepływu wiedzy pomiędzy nauczycielami. Nabyte kompetencje są wykorzystywane jedynie przez nich samych, na pojedynczych zajęciach.

PRACA ZESPOŁÓW ZADANIOWYCH

ZESPÓŁ DO SPRAW DIAGNOZ I WSO

PORÓWNANIE WYNIKÓW SPRAWDZIANÓW SZÓSTOKLASISTÓW W LATACH 2009 - 2012

WSPÓŁCZYNNIK OPANOWANIA POSZCZEGÓLNYCH UMIEJĘTNOŚCI PRZEZ UCZNIÓW SP NR 8 WE WROCŁAWIU W LATACH 2009 - 2012 (szkoła/Wrocław ; szkoła/Polska)

wyszczególnienie		Test - sprawdzian		czytanie	pisanie	rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce
		Staniny poziom	Współczynnik					
2009	Wrocław	-	1,07	1,06	1,03	1,11	1,14	1,04
	Polska	9	1,24	1,15	1,22	1,37	1,31	1,26
2010	Wrocław	-	0,98	0,97	1,2	0,92	0,96	0,82
	Polska	7	1,11	1,05	1,37	1,05	1,1	0,98
2011	Wrocław	-	0,91	1,01	0,9	0,93	0,72	0,84
	Polska	6	1,02	1,09	0,97	1,08	0,78	1,04
2012	Wrocław	-	0,95	1,04	1	0,98	0,87	0,76
	Polska	7	1,07	1,16	1,1	1,16	0,96	0,96

STANINY – przedział punktowy i pozycje uczniów w latach 2009 - 2012

Numer stan.	1 pkt.	2 pkt.	3 pkt.	4 pkt.	5 pkt.	6 pkt.	7 pkt.	8 pkt.	9 pkt.
Rok									
2009	0 - 9	10p-12p	13p-16p	17p-20p	21p-24p	25p-28p	29p-32p	33p-35p	36p-40p
	1- 5%	-	-	-	5- 26%	1- 5%	4- 21%	2- 10%	3- 16%
2010	0 - 9	10p-13p	14p-17p	18p-22p	23p-27p	28p-31p	32p-34p	35p-37p	38p-40p
	-	1-5%	-	3-14%	9-43%	2-9,5%	3-14%	2-9,5%	1-5%

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

2011	0 - 10	11p-14p	15p-18p	19p-22p	23p-27p	28p-31p	32p-34p	35p-37p	38p-39p
	-	1-5%	2-11%	1-5%	6-30%	6-30%	1-5%	1-5%	-
2012	0 - 9	10p-13p	14p-18p	19p-22p	23p-27p	28p-31p	32p-34p	35p-37p	38p-40p
	-	2-9%	-	5-24%	4-19%	4-19%	4-19%	1-5%	1-5%

STANINY – średni przedział punktowy i pozycje szkoły w latach 2009 - 2012

Rok	2009	2010	2011	2012
POZIOM				
1 pkt.	7,9 - 17p	7,6 – 18,5p	8,8 – 19,7	5,3 – 17,1
2 pkt.	17,1– 18,7p	18,6 – 20,3p	19,8 – 21,4	17,2, - 18,8
3 pkt.	18,8 – 20 p	20,4 – 21,8p	21,5 – 22,8	18,9 – 20,1
4 pkt.	20,1- 21,3p	21,9 – 23,2p	22,9 – 24,2	20,2 – 21,4
5 pkt.	21,4 – 22,7p	23,3 – 24,8p	24,2 – 25,6	21,5 – 22,8
6 pkt.	22,8 – 24,1p	24,9 – 26,2p	25,7–26,9p	22,9 – 24,2
7 pkt.	24,2 – 25,6p	26,3–27,8p	27,0 – 28,4	24,3 – 25,9
8 pkt.	25,7 – 27,7p	27,9 – 29,9p	28,5 – 30,2	26, 0 – 28, 0
9 pkt.	27,8–35,7p	30,0 – 37,7p	30,3 – 37,0	28,1 – 36,2

PODSUMOWANIE 2011/2012

- Sukces - sześcioro uczniów znalazło się w grupie wyników wysokich, w tym jedna uczennica w przedziale wyników najwyższych.
- Średni wynik klasy **24,4** pkt. na 40 możliwych jest gorszy od wyniku jaki uzyskali rówieśnicy we Wrocławiu (współczynnik 0,95) , i wyższy od średniego wyniku w Polsce (współczynnik 1,07).

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
Rozwoju
Edukacji

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- Wyniki jakie osiągnęli uczniowie w tym roku są proporcjonalnie wyższe od wyników zeszłorocznych (Porównanie z rówieśnikami: Wrocław 0,95/0,91 ; Polska 1,07/1,02)
- Najlepiej, pod względem uzyskanych punktów wypadliśmy w obszarze **Czytanie** (73%), a najgorzej w obszarach: **orzystanie z informacji** (44%),**Rozumowanie** (59%)
- W porównaniu z rówieśnikami najlepszy wynik uzyskaliśmy w obszarze **Czytanie**, współczynnik 1,04 (miasto) i 1,16 (Polska).
- Najgorszy w obszarze **Wykorzystanie wiedzy w praktyce**:współczynnik 0,76 (miasto)i 0,96 (Polska).
- W dwóch obszarach uzyskany wynik jest niższy niż średni wynik w Polsce (**Wykorzystanie wiedzy w praktyce , Korzystanie z informacji**).

WNIOSKI

- W roku szkolnym 2012/2013 należy nadal szczególnie uważać skierować na pracę z uczniem zdolnym
- Należy kontynuować działania dotyczące kształcenia w obrębie obszaru **Czytanie**.
- Należy dokonać dokładnej analizy wyników z obszaru **Wykorzystanie wiedzy w praktyce**.
- Należy dokonać korekty programu naprawczego, monitorować na bieżąco osiągnięcia uczniów szczególnie w obszarze **Wykorzystanie wiedzy w praktyce**.

ZESPÓŁ ROZWIJANIA UZDOLNIEŃ.

Zespół składa się niemal w całości z nauczycieli po raz pierwszy zatrudnionych w tej szkole. Z tego względu po półrocznej obserwacji i poznawaniu uczniów przeprowadziliśmy ankietę mającą na celu porównanie obserwowanych zdolności z oczekiwaniami uczniów. Ankietowano 54 uczniów klas młodszych i 58 klas starszych.

Wyniki ankiety:

- klasy I-III: 21 uczniów zauważa u siebie zdolności muzyczne, 19-wokalne, 19 - taneczne, 14-teatralne, 42-plastyczne, 51-sportowe, 19-przyrodnicze, 30-matematyczne, 6-recytatorskie.
- klasy IV-VI: 20 uczniów zauważa u siebie zdolności muzyczne (gitara elektryczna, klasyczna, perkusja, pianino, dzwonki, flet, fortepian, keyboard), 21-wokalne, 22-taneczne, 31-plastyczne, 15-teatralne, 33-sportowe (biegi, koszykówka, karate, pływanie, piłka nożna, lekkoatletyka, kolarstwo, tenis, narty, jazda konna, judo, wspinaczka, strzelanie z łuku, podnoszenie ciężarów), 23-przyrodnicze, 21-matematyczne, 11-językowe, 11-literackie, 14-organizacyjne, 16-konstrukcyjne, 11-inne (wędkarskie, orientacja w terenie, informatyczne, majsterkowanie, odyseja).
- klasy IV-VI: uczniowie chcieliby uczestniczyć w następujących zajęciach: 21-nauka gry na instrumencie, 16-chór, 20-zespół taneczny, 23-koło plastyczne, 17-koło teatralne, 23-drużyna sportowa, 22-koło przyrodnicze, 22-koło matematyczne, 16-zajęcia z języka obcego, 9-koło polonistyczne, 8-działalność w Samorządzie Uczniowskim, 8-koło architektoniczne, 8-inne koła (koło historyczne, koło techniczne, koło informatyczne, kalejdoskop, koło chemiczne).
- Niektórzy uczniowie podając w jakich zajęciach uczestniczą na terenie szkoły, wskazywali na zajęcia, w których chcieliby uczestniczyć, ale nie mogą ze względu na nakładanie się zajęć lub późną porę ich odbywania.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
Rozwoju
Edukacji

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WNIOSKI:

1. przeanalizować ofertę kół na przyszły rok szkolny z uwzględnieniem zainteresowań uczniów
2. tak układać plan kół, aby nie nakładały się na siebie- co umożliwi dzieciom korzystanie z interesujących je zajęć

ZESPÓŁ DO SPRAW PROMOCJI ZDROWIA I KONTAKTÓW ZE ŚRODOWISKIEM

Działania podjęte w zakresie promocji zdrowia :

- kontynuacja i zakończenie programu „Domowi detektywi czyli Jaś i Małgosia na tropie” w klasie V (pedagog szkolny)
- kontynuacja akcji „Mleko w szkole” i „Owoce w szkole”
- prelekcje dla uczniów klas IV – VI „Nie dla meningokoków” (pielęgniarka , nauczyciel przyrody)
- konkurs „Bezpieczeństwo na Drodze”
- Kurs na kartę rowerową (nauczyciel techniki, straż miejska, policja)
- konkurs ekologiczny międzyszkolny z okazji „Dnia Ziemi” (nauczyciel przyrody)
- Akcja „Zdrowo się odżywiam- świetlica szkolna (A. Balicka)
- Program profilaktyczny przeciw uzależnieniom dotyczący alkoholu „Fantastyczne możliwości” (pedagog szkolny)
- Zajęcia warsztatowe prowadzone przez pedagoga i psychologa szkolnego
- Dodatkowe zajęcia sportowe: koszykówka, zajęcia na basenie
- zajęcia ekologiczne w lesie – wycieczka do Obornik Śląskich – klasy IV i V

Działania realizowane w zakresie kontaktów ze środowiskiem lokalnym:

Spotkania z rodzicami: zebrania, konsultacje, spotkania indywidualne z wychowawcą, pedagogiem szkolnym, dyrektorem szkoły

- Strona internetowa szkoły
- kontakt przez dziennik elektroniczny „LIBRUS”
- Gazetka szkolna
- Współpraca ze sponsorami (remonty klas, sprzęt do klas)
- Udział i pomoc rodziców w organizacji imprez szkolnych
- Współpraca ze środowiskami kombatanckimi
- Organizacja kiermaszów świątecznych
- Współpraca ze świetlicą środowiskową (dodatkowe zajęcia dla dzieci)
- Współpraca z Wrocławskim Hospicjum dla Dzieci – pomoc świąteczna, **kwesta na rzecz hospicjum**
- Spotkanie uczniów z policjantem związane z uzyskaniem karty rowerowej
- Imprezy dla rodziców: zakończenie programów profilaktycznych – klasy V i VI, Dzień Matki – klasy młodsze

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wnioski:

1. dopilnować, aby oceny i informacje o sprawdzianach były wpisywane na bieżąco do dziennika elektronicznego „LIBRUS” (kontynuacja)
2. zwiększyć aktywność na stronie internetowej szkoły (kontynuacja)

ZESPÓŁ DO SPRAW WYCHOWAWCZYCH.

Wnioski:

1. Większe aktywizowanie rodziców w życie szkoły.
2. Opracować system pomocy w odrabianiu zadań domowych i przygotowywaniu się do lekcji.
3. Opracować system motywujący uczniów do pracy nad ich trudnymi zachowaniami.

STAN OPIEKI ŚWIETLICOWEJ**Wnioski :**

1. dalsze podejmowanie działań skierowanych na wyciszenie grupy,
2. zwrócenie uwagi na ważność zwrotów grzecznościowych,
3. zwracanie uwagi na kulturę i estetykę spożywania posiłków oraz na prawidłowe żucie i przełykanie,
4. dbałość o czystość języka polskiego,
5. dbałość o higienę osobistą oraz szanowanie pomocy dydaktycznych.

Materiał pomocniczy nr 13. Analiza wyników nauczania

PORÓWNANIE WYNIKÓW SPRAWDZIANÓW SZÓSTOKLASISTÓW W

LATACH .....

WSPÓŁCZYNNIK OPANOWANIA POSZCZEGÓLNYCH UMIEJĘTNOŚCI PRZEZ UCZNIÓW SP WE

WROCŁAWIU W LATACH .....

(szkoła/Wrocław ; szkoła/Polska)

wyszczególnienie		Test - sprawdzian		czytanie	pisanie	rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce
		Staniny poziom	Współczynnik					
2009	Wrocław	-	1,07	1,06	1,03	1,11	1,14	1,04
	Polska	9	1,24	1,15	1,22	1,37	1,31	1,26
2010	Wrocław	-	0,98	0,97	1,2	0,92	0,96	0,82
	Polska	7	1,11	1,05	1,37	1,05	1,1	0,98
2011	Wrocław	-	0,91	1,01	0,9	0,93	0,72	0,84
	Polska	6	1,02	1,09	0,97	1,08	0,78	1,04
2012	Wrocław	-	0,95	1,04	1	0,98	0,87	0,76
	Polska	7	1,07	1,16	1,1	1,16	0,96	0,96

STANINY – przedział punktowy i pozycje uczniów w latach 2009 - ....

Numer stan.	1 pkt.	2 pkt.	3 pkt.	4 pkt.	5 pkt.	6 pkt.	7 pkt.	8 pkt.	9 pkt.
2009	0 - 9	10p-12p	13p-16p	17p-20p	21p-24p	25p-28p	29p-32p	33p-35p	36p-40p
	1- 5%	-	-	-	5- 26%	1- 5%	4- 21%	2- 10%	3- 16%
2010	0 - 9	10p-13p	14p-17p	18p-22p	23p-27p	28p-31p	32p-34p	35p-37p	38p-40p
	-	1-5%	-	3-14%	9-43%	2-9,5%	3-14%	2-9,5%	1-5%
2011	0 - 10	11p-14p	15p-18p	19p-22p	23p-27p	28p-31p	32p-34p	35p-37p	38p-39p
	-	1-5%	2-11%	1-5%	6-30%	6-30%	1-5%	1-5%	-
2012	0 - 9	10p-13p	14p-18p	19p-22p	23p-27p	28p-31p	32p-34p	35p-37p	38p-40p
	-	2-9%	-	5-24%	4-19%	4-19%	4-19%	1-5%	1-5%

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

STANINY – średni przedział punktowy i pozycje szkoły w latach 2009 - ....

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
POZIOM						
1 pkt.	7,9 - 17p	7,6 – 18,5p	8,8 – 19,7	5,3 – 17,1		
2 pkt.	17,1– 18,7p	18,6 – 20,3p	19,8 – 21,4	17,2, - 18,8		
3 pkt.	18,8 – 20 p	20,4 – 21,8p	21,5 – 22,8	18,9 – 20,1		
4 pkt.	20,1- 21,3p	21,9 – 23,2p	22,9 – 24,2	20,2 – 21,4		
5 pkt.	21,4 – 22,7p	23,3 – 24,8p	24,2 – 25,6	21,5 – 22,8		
6 pkt.	22,8 – 24,1p	24,9 – 26,2p	25,7–26,9p	22,9 – 24,2		
7 pkt.	24,2 – 25,6p	26,3–27,8p	27,0 – 28,4	24,3 – 25,9		
8 pkt.	25,7 – 27,7p	27,9 – 29,9p	28,5 – 30,2	26, 0 – 28, 0		
9 pkt.	27,8–35,7p	30,0 – 37,7p	30,3 – 37,0	28,1 – 36,2		

PODSUMOWANIE 2010/2011

- Uczniowie osiągający bardzo dobre wyniki w nauce napisali poniżej swoich możliwości.
- Tylko dwie uczennice znalazły się w grupie wyników wysokich ani jeden uczeń nie znalazł się w przedziale wyników najwyższych.
- Dwie osoby uzyskały lepszy wynik niż na diagnozach przeprowadzonych w szkole - znalazły się w grupie wyników średnich.
- Średni wynik klasy **25,8** pkt. na 40 możliwych jest gorszy od wyniku jaki uzyskali rówieśnicy we Wrocławiu (współczynnik 0,91) , i wyższy od średniego wyniku w Polsce (współczynnik 1,02).
- Najlepiej, pod względem uzyskanych punktów wypadliśmy w obszarze **Czytanie** (90%), a najgorzej w obszarze **Korzystanie z informacji** (45%).
- W porównaniu z rówieśnikami najlepszy wynik uzyskaliśmy w obszarze **Czytanie**, współczynnik 1,01 (miasto) i 1,1 (Polska).
Najgorszy w obszarze **Korzystanie z informacji**, współczynnik 0,72 (miasto) i 0,78 (Polska). Jest to jedyny obszar gdzie uzyskany wynik jest niższy niż średni wynik w Polsce.

WNIOSKI

- W roku szkolnym 2011/2012 należy zwrócić szczególną uwagę na pracę z uczniem zdolnym

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

PODSUMOWANIE 2011/2012

- Sukces - sześćcioro uczniów znalazło się w grupie wyników wysokich, w tym jedna uczennica w przedziale wyników najwyższych.
- Średni wynik klasy **24,4** pkt. na 40 możliwych jest gorszy od wyniku jaki uzyskali rówieśnicy we Wrocławiu (współczynnik 0,95) , i wyższy od średniego wyniku w Polsce (współczynnik 1,07).
- Wyniki jakie osiągnęli uczniowie w tym roku są proporcjonalnie wyższe od wyników zeszłorocznych (Porównanie z rówieśnikami: Wrocław 0,95/0,91 ; Polska 1,07/1,02)
- Najlepiej, pod względem uzyskanych punktów wypadliśmy w obszarze **Czytanie** (73%), a najgorzej w obszarach: **Korzystanie z informacji** (44%), **Rozumowanie** (59%)
- W porównaniu z rówieśnikami najlepszy wynik uzyskaliśmy w obszarze **Czytanie**, współczynnik 1,04 (miasto) i 1,16 (Polska).
Najgorszy w obszarze **Wykorzystanie wiedzy w praktyce**: współczynnik 0,76 (miasto) i 0,96 (Polska).
- W dwóch obszarach uzyskany wynik jest niższy niż średni wynik w Polsce (**Wykorzystanie wiedzy w praktyce** , **Korzystanie z informacji**).

WNIOSKI

- W roku szkolnym 2012/2013 należy nadal szczególną uwagę kierować na pracę z uczniem zdolnym
- Należy kontynuować działania dotyczące kształcenia w obrębie obszaru **Czytanie**.
- Należy dokonać dokładnej analizy wyników z obszaru **Wykorzystanie wiedzy w praktyce**.
- Należy dokonać korekty programu naprawczego, monitorować na bieżąco osiągnięcia uczniów szczególnie w obszarze **Wykorzystanie wiedzy w praktyce**.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
Rozwoju
EDUKACJI

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jamie Drummon: